

Grozījumi Solidaritātes nodokļa likumā (2/3/19)

Šā gada 3. janvārī ir stājušies spēkā grozījumi Solidaritātes nodokļa (SN) likumā. Šajā rakstā – pieņemto grozījumu kopsavilkums.

Grozījumu pamatojums

Grozījumi tika izstrādāti, balstoties uz nepieciešamību izpildīt Satversmes tiesas (ST) 2017. gada 19. oktobra spriedumu lietā Nr. 2016-14-01 un 2017. gada 16. novembra spriedumu lietā Nr. 2016-16-01, ar kuriem SN likuma 6. pants tika atzīts par neatbilstošu Satversmes 91. panta pirmajam teikumam un spēkā neesošu ar 2019. gada 1. janvāri.

Šis pants iepriekš noteica, ka SN likme atbilst obligāto iemaksu likmei, kas bija noteikta saskaņā ar likuma "Par valsts sociālo apdrošināšanu" 18. pantu, proti, SN objektam taksācijas periodā piemēroja tādu pašu VSAOI likmi, kādu piemēroja VSAOI objektam. VSAOI likmes apmērs atšķīrās atkarībā no tā, kādiem VSAOI veidiem darba ņēmējs tika apdrošināts, tātad arī SN likmes apmērs bija atšķirīgs. Atšķirīgu SN likmju noteikšana nodrošināja vienkāršu SN iekasēšanu, neradot papildu administratīvo slogu SN maksātājiem.

Tomēr ST norādīja, ka SN administrēšanas vienkāršība nevar būt vienīgais objektīvais pamatojums atšķirīgas attieksmes noteikšanai pret savstarpēji salīdzināmām SN maksātāju grupām. ST secināja, ka visi SN maksātāji atrodas salīdzināmos apstākļos un likumdevēja noteiktajai atšķirīgajai attieksmei nav leģitīma mērķa, tāpēc likumdevējam bija uzlikts pienākums izvērtēt SN maksātājiem noteiktās likmes un apsvērt, kā nodrošināt vienlīdzības principa ievērošanu.

Grozījumu priekšlikumi

Ieviešot ST spriedumos nolemtu, tika vērtēti trīs varianti SN likmes noteikšanai:

1. SN likmi nosaka vienādu ar zemāko VSAOI likmi 25,5% apmērā;
2. SN likmi fiksē 30,87% apmērā;
3. SN likmi nosaka vienādu ar augstāko VSAOI likmi 35,09% apmērā.

Lai sasniegtu SN likuma mērķi, neradot lielāku papildu administratīvo slogu SN maksātājiem, tika nolemts, ka jaunā SN likme jānosaka vienāda ar zemāko VSAOI likmi 25,5% apmērā.

Grozījumi

Atbilstoši grozījumiem –

- SN likmi nosaka kā zemāko VSAOI likmi;
- SN objektam taksācijas periodā piemēro tādu pašu VSAOI likmi, kādu piemēro VSAOI objektam;
- par SN objektu, kam taksācijas periodā piemērota augstāka VSAOI likme nekā SN likme VID līdz pēctaksācijas gada 1. septembrim rezumējošā kārtībā atmaksā pārmaksāto SN (starpību starp taksācijas periodā samaksāto SN, kas aprēķināts, piemērojot augstāku VSAOI likmi un rezumējošā kārtībā aprēķināto SN, kas aprēķināts, piemērojot SN likmi 25,5% apmērā);
- pārmaksāto SN atmaksā tikai darba devējam;
- SN nosaka jaunu sadalīšanas secību, prioritāti piešķirot ar solidaritāti saistītām sadaļām:
 - 1% apmērā veselības aprūpes pakalpojumu finansēšanai;
 - 14% apmērā valsts pensiju speciālajā budžetā;
 - 10,5% apmērā IIN kontā Valsts kasē.

Ar 2019. gadu SN jāmaksā personām, kuru ienākumi pārsniedz EUR 62 800 gadā (*ar 2019. gada 1. janvāri VSAOI objekta maksimālais apmērs ir pacelts no EUR 55 000 uz EUR 62 800*).

Saskaņā ar Finanšu ministrijas atzinumu grozījumi skars ap 4000 cilvēku.

Piemērs

Persona A 2019. gadā saņēma algotā darba ienākumus EUR 80 000 apmērā. SN piemēro summai, kas pārsniedz VSAOI objekta maksimālo apmēru, t.i., EUR 17 200 (80 000 – 62 800):

2019. gadā	2019. gadā bija jāpiemēro	Līdz 2019. gada 1. septembrim
Darba devēja veiktās VSAOI (24,09%)		
EUR 4143,48		
Darba ņēmēja veiktās VSAOI (11%)	SN pēc 25,5% likmes (EUR 4386)	VID atmaksā pārmaksāto SN EUR 1649,48 apmērā (6035,48 – 4386) <u>darba devējam</u> .
Kopā VSAOI	EUR 6035,48	